

A javasolt módosítások a következők:

1. Ideiglenes jegyzék készítése a következő adatokkal: cím, leltári szám, kódszám.
2. A bemeneti adatok bizonyos módosítása.

ÖSSZEGEZÉS

Az elmondottak alapján megállapíthatjuk, hogy a gépi feldolgozásra való előkészítés pontos munkát kíván. A feldolgozónak törekednie kell arra, hogy a gépi technikát megismerje, és annak előnyeit, lehetőségeit maximálisan kihasználja. Ehhez idomulva kell összeállítani a feldolgozás szabályait, kiválogatni a gépi adathordozóra viendő adatokat. Valamely kiadvány gépesített feldolgozása akkor optimális, ha valóban emberi munkát takarít meg. Az oktatási és időleges értékű kiadványok gépi feldolgozása az OMKDK-ban – mint már szó volt róla – lyukszalagíró automatával történik. A korábbi gyakorlatban még kézi rendezésel folyt a lyukszalagkártyák rendezése a készülő produktumok igényei szerint. A gépesítésnek ez a formája munkaigényes, lassu volt.

A jelenlegi gyakorlat szerint a lyukszalagra vitt anyagot a számítógép rendezi. Ez az eljárás gyors, pontos és valóban csökkenti az emberi munkát.

Remélhetőleg a feldolgozás további tökéletesítése, valamint a gépesített munkafolyamat egyes szakaszai közötti együttműködés fejlesztése még eredményesebbé teszi a gépi feldolgozást.

A közművelődési könyvtárak kiadványai 1973-ban

BÉNYEI Miklós

Régi óhaj teljesült a múlt év elején: a Hajdu-Bihar Megyei Könyvtár vállalkozott a közművelődési könyvtárak kiadványainak országos nyilvántartására, a kölcsönös tájékoztatás megszervezésére és lebonyolítására. A szolgáltatás mibenlétéről, jellegéről és adminisztratív vonatkozásairól jelen sorok írója részletesen beszámolt a Könyvtáros 1973. évi 5. számában, ezért e helyen csupán a lényegi mozzanatokra utalunk. Az együttműködésben részt vevő könyvtárak az előzetes bejelentések alapján értesítést kapnak a készülő kiadványokról, így időben megrendelhetik azokat, esetleg módosíthatják saját elképzeléseiket. Hasonló tájékoztatást ad – havonta egyszer – a Hajdu-Bihar Megyei Könyvtár a megjelent, hozzá megküldött publikációs termékekről is. Az információközvetítés egyelőre a tanácsi hálózatok központjaira és két SZMT könyvtárra terjedt ki; természetesen, ezek bevonhatják, bevonhatják hálózati egységeiket is. Semmiféle tartalmi vagy formai megkötés nincs, azaz a szóbanforogó intézmények valamennyi kiadványról, kiadványfajtáról tájékoztatják egymást.

A kezdeményezés az érintett könyvtárak egyöntetű helyeslésével találkozott, mindannyian bekapcsolódtak az akcióba. Már az első év végén megállapíthatjuk, hogy a könyvtárközi együttműködés, a központi szolgáltatások ezen új formája sikeresen jutott túl a kezdeti nehézségeken; megteremtődött az az alap, amelyről hamarosan továbbléphetünk majd előre. (Az eddigi eredményekről, gondokról és a közeli tervekről rövid összefoglalás olvasható a Könyvtáros 1974. évi 3. számában, GELLÉR Ferencné tollából.)

A folyamatos nyilvántartás, a rendszeres számbavétel lehetőséget nyújt arra, hogy időnként áttekintsük, értékeljük a közművelődési könyvtárügy vezető intézményeinek publikációs tevékenységét. Egy esztendő tapasztalatainak, adatainak birtokában az értékelés még korainak tűnik; egy leíró, statikus, az adott időszakra érvényes kép megalkotására viszont máris mód nyílik. Magától értetődik, hogy itt-ott előtűnnek e kép dinamikus vonásai is, kirajzolódnak a tevékenység fő irányai, alapvető jellegzetességei. Az elmúlt év egyébként igencsak alkalmas a vizsgálódásra: mivel egyetlen nagy történelmi évforduló vagy kiemelkedő belpolitikai esemény sem befolyásolta a kiadványprogramot, a viszonylag csendes esztendő termése megbízhatóan reprezentálja a munkát.

Komoly szellemi és anyagi energiákról, erőfeszítésekről tanuskodnak a mennyiségi adatok: tavaly 204 kiadvány érkezett a központi nyilvántartás számára – a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárból, valamint 19 megyei, 2 megyei városi, 3 városi-járásai és egy SZMT könyvtárból. Feltétlenül hozzá kell számítani ehhez a mintegy 10-15 füzetet, kötetet, amelyeket elfelejtettek megküldeni Debrecenbe; ezek megjelenéséről a Könyvtáros közleményeiből tudunk. Pozitív jelenség, hogy a kiadványoknak több mint egyharmada füzet vagy könyv, azaz terjedelemben is jelzi a tartalmi igényességet. Számottevő eredményként könyvelhetjük el, hogy a közismerten sokrétű és átgondolt kiadványpolitikát folytató Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár mellett valamennyi megyei könyvtár adott ki valamit 1973-ban. Néhány helyen feltűnően magas számban publikáltak: pl. a debreceniek 17 (és ebben nincs benne a havonta napvilágot látó Tájékoztató jegyzék vezetői számára c. bibliográfiai sorozat), a szombathelyiek ugyancsak 17, a szolnokiak és a salgótarjániak 10-10, az egriek 7, a kaposváriak és a tatabányaiak 6-6 darabbal szerepelnek a listán.

KIADVÁNYTIPUSOK

Funkcionális szempontból a könyvtári kiadványoknak négy nagyobb csoportja különíthető el: a) a propaganda céllal készült aprónyomtatványok, b) az aktív tájékoztatás termékei, c) a helytörténeti publikációk, d) a módszertani utmutatók, hirdők. Ez a bontás adja a keretet a tartalmi, műfaji kategorizáláshoz is.

Szám szerint a propagandaanyagok csoportja a legnagyobb: meghívók (előadásokra, kiállításokra, egyéb rendezvényekre), programfüzetek (főként az Ünnepi Könyvhétre), kiállítás katalógusok stb. Ide sorolhatók a kisgrafikák is: a két exlibris (érdekes módon mindkettőt városi-járásai könyvtár – Jászberény és Tapolca – nyomtatta) és az egy linómetszet (szintén Tapolcáról). Többnyire kettős szándékkal – tájékoztatás és propaganda – készültek a röplapbibliográfiák. Általában jól funkcionálnak mindkét irányban, bár a székesfehérvári SZMT Könyvtár kisbibliográfiai és könyvjelzői valóban csak pro-

pagandaeszköznek tekinthetők. A röplapbibliográfiák kötődnek legerősebben az aktualitásokhoz: részint az évfordulókhoz (pl. Nagy emberek, nagy évfordulók – Kaposvár) vagy más eseményekhez (színházi bemutató, író-olvasó találkozó stb.) kapcsolódnak, részint utólag reagálnak egy-egy halálesetre, váratlan politikai fordulatra (pl. FSZEK: Fodor József, Pablo Picasso, Chile).

Az aktív, szétsugárzó tájékoztatás termékei természetesen formailag egyaránt sokfélék. Jelentőségük messze túlnyúlik az egyszerű alkalmi felhasználhatóságon: színvonalasabb darabjaik fontos, hosszú ideig nélkülözhetetlen segédletei lesznek a passzív, visszakereső tájékoztatásnak és az állományalakításnak. Számban az ajánló bibliográfiai füzetek állnak az élen; joggal említhetjük meg itt is a FSZEK pár oldalas jegyzékeit. Két helyen is gondoltak a szakmunkásképzés támogatására: Kaposváron Magyaróra, Zalaegerszegen Irodalomjegyzék szakmunkástanulóknak 1-5. címmel állítottak össze bibliográfiát. Számos szakterületről és a szépi rodalom javából kínál olvasnivalót A család könyvespolca (Tatabánya). A költő születésének bicentenáriumát ünnepelte a FSZEK Csokonai-bibliográfiája. Más szempontból – a kutatások megélénkülése miatt – időszerű LAKOS Katalin: Az utópista szocialisták c. összeállítása (FSZEK). A Hajdu-Bihar és Vas Megyei Könyvtár munkatársai közösen készítették el az Ajánló bibliográfia az országos középiskolai tanulmányi verseny 1973/74-es tanévi témáihoz c. füzetet. A mátészalkai járási könyvtár gyermekrészegének anyagát öleli fel s így átmenetet képez az állományrész-katalógusok irányában a Tantárgyi bibliográfia az általános iskolai tananyaghoz (Szabolcs-Szatmár). Más vonatkozásban – az ajánló és szakbibliográfiák között – jelent átmenetet a Cimmutató Vladimir Il'ics Lenin Összes Műveinek 2. kiadásához (Debreceni Városi Könyvtár) és a Tájékoztató jegyzék vezetői számára c. sorozat éves kumulációja (Hajdu-Bihar). Az utóbbi – tartalmánál és terjedelménél (évi 1600-1700 cím) fogva – betölti egy hiányzó közéleti-politikai, vezetéleméleti szakbibliográfia funkcióját is. Az OPKM információi kiadványai mellett is van létjogosultsága – hiszen kiegészíti azokat – a szolnokiak Rövid uton c. pedagógiai referáló folyóiratának. Hasonló vállalkozással fejlődhet a salgótarjániak népművelési Szemlé-je. Sajátos, vegyes profilu kiadvány a Kertbarátok szakmai tájékoztatója (Hajdu-Bihar), amely az ajánló jegyzékeken kívül szakmai tanácsokat és tájékoztató adatokat is tartalmaz.

A szakbibliográfiai tevékenység a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban a legfejlettebb. Mint a szociológia országos tudományos szakkönyvtára három periodikus kiadványt is közzétesz: Szociológiai információ; A magyar nyelvű szakirodalom válogatott bibliográfiája (negyedévenként), Ujjonan érkezett külföldi szociológiai művek jegyzéke (félévenként), Tájékoztató; Külföldi szociológiai folyóiratok (kéthavonta, közösen az MTA Szociológiai Intézetével). Egyrészt a szakkönyvtári feladatok ellátásával, másrészt a közművelődési funkciókkal függ össze a Tematikus szociológiai kisbibliográfiák c. sorozatunk. A külföldi anyagot is feltárja MARKOVITS Györgyi összeállítása: A szavak megmaradnak. Az európai ellenállási mozgalmak irodalmának bibliográfiája; ezt a Heves Megyei Könyvtár gondozta.

Bár a számuk nem nagy, a helyismereti, helytörténeti bibliográfiák és repertóriumok kétségkívül a könyvtári kiadványok egyik legjelentősebb csoportját alkotják. Ezt igazolja ezeknek az összeállításoknak a magas tartalmi és metodikai színvonala is. Egy részük alig haladja túl az ajánló bibliográfia szintjét, sőt kifejezetten ezzel a szándékkal született: pl.:

Az iskolák államosítása a helyi sajtó tükrében (Szolnok), "Nem térkép e táj..." Szülőföldünk: Vas megye (gyermekolvasóknak). Többségük a tartalmi teljesség igényével készült: így az életrajzi bibliográfiák (REÓTHY Ferenc: Lukács Károly – Kaposvár, SKALICZKI Józsefné: Bozsay Attila – Szeged, A legújabb Madách-irodalom 1964-1972 – Salgótarján), BÉNYEI József Válasz Válasz-repertóriuma (Hajdu-Bihar), a Tanácsválasztás Zala megyében c. cikkbibliográfia és a Kaposvár bibliográfiája c. közel négyszáz oldalas kötet. Napvilágot látott Heves megye sajtóbibliográfiája is. A Vas megye irodalma c. kurrens összeállítás rejtett bibliográfiaként, a Vasi Szemle hasábjain jelenik meg, de – immár kilenc éve – különlenyomatként is hozzáférhető. Módszertani szempontból uttoró vállalkozás, s műfajilag inkább lelőhelyjegyzék – címe szintén erre utal – Komárom megye közgyűjteményeinek helyismereti katalógusa, amely az önálló művekről, illetve lelőhelyükről tájékoztat. Természetesen – bár tartalmilag nem teljes – helyismereti bibliográfiaként is kitűnően használható. Egy másik lelőhelyjegyzék is figyelemreméltó módon tanuskodik a megyei könyvtárak szervező készségéről: Szakfolyóiratok Somogy megyében 1945-1970.

Tavaly sem vésztettek népszerűségükből a gyarapodási jegyzékek és az állományrész katalógusok. A Nógrád Megyei Könyvtár az 1972-es, a Szabolcs-Szatmár megyei az 1972. félévi beszerzésekről adott ki összesítő kötetet. Gyakoribb változat, amikor egy-egy állományrész gyarapodásáról tájékoztatják olvasóikat a könyvtárak. A FSZEK negyedévenként teszi közzé – hosszú évek óta – az Újabb külföldi szerzemények; Tudományos ismeretterjesztő művek c. füzeteit, Tatabányán és Egerben a pedagógiai irodalomról bocsátottak ki jegyzéket. Két megyei könyvtár – Szabolcs-Szatmár és Hajdu-Bihar – is megjelentette folyóiratkatalógusát. Vaskos köteté duzzadt, s még így is csak izelítőt ad a választékból a FSZEK mozgókönyvtárának katalógusa.

Sajátos típus, a könyvtárközi együttműködés mult évi fejlődését tükrözi az Irodalomkutatások és a Könyvtári kiadványok c. információs jegyzék. Az első a Vas Megyei Könyvtár munkája: az ország közművelődési könyvtáraitban elkészített és a szombathelyieknek megküldött irodalomkutatásokról, – jegyzékekről tájékoztat. A másíkról fentebb már szó esett; e cikk adatait lényegében ebből merítettük.

Csekély számban jelentek meg adattárak és szemelvénygyűjtemények. Ez arra vall, hogy a közművelődési könyvtárakban az aktiv tájékoztatásnak ez a formája, műfaja még mindig a ritka kivételek közé tartozik. Holott értékük, hasznosságuk vitathatatlan. Nyugodtan mondhatjuk ezt a FSZEK évfordulónaptáiról (1974, 1975) és az Utcák, terek, emberek c. életrajzi adattáráról, valamint a nyiregyháziak Így írjuk – így ejtjük c. tanácsadójáról. Ez utóbbi mintegy 2000 író, költő nevének helyes kiejtéséhez nyújt segítséget a könyvtárosoknak, az olvasóknak. Említést érdemelnek a rejtett, kurrens megyei eseménynaptárak, amelyek a Hajdu-Bihar, a Nógrád és a Pest Megyei Könyvtár vezetők számára kiadott jegyzékeinek függelékeként jelennek meg. Mindkét szemelvénygyűjtemény a Hajdu-Bihar Megyei Könyvtár gondozásában látott napvilágot. Az olvasó népért c. kötetet a mozgalom koordinációs bizottsága állította össze; ez ajánló bibliográfiai melléklet is közöl. Gyermekolvasók számára válogatták a Petőfi brevárium idézeteit.

Egy kötetben egyesíti az adattár és a szemelvénygyűjtemény típusát a Petőfi Sándor és Debrecen c. könyv, amely tudományos megalapozottsággal készült, s átvezet a helytörténeti tanulmányok, forráspublikációk kategóriájába. A tanulmányok: BITSEY András; Bányai Kornél (Szolnok),

In memoriam Verseggy Ferenc (gyűjteményes kötet – Szolnok), KILIÁN István: Irodalmi diáktársaság Miskolcon a reformkorban (Miskolci Városi Könyvtár), KÖNCZÖL Imre: Petőfi utjain Veszprém megyében, s végül az év egyetlen könyvtártörténeti monográfiája: Az óbudai 8-as számú könyvtár ötvenéves története (FSZEK). A forráspublikációk közül kettő évfordulós jellegű: Roboz István emlékezései Petőfi Sándorra (Kaposvár), 25 éve miénk az iskola. Dokumentumok az iskolák államosításának történetéből (Szolnok). A harmadik (és a negyedik) Verseggy Ferenc latinul írt nyelvtudományi értekezésének – A magyar nyelv törvényeinek elemzése –, pontosabban 1. és 3. részének fordítása; szintén a szolnokiak áldozatos buzgalmát dicsérik.

Majdnem minden megyében jelenik meg könyvtári híradó, sőt néhány városi-járási könyvtár is ad ki ilyet. Hü tükrei a könyvtárakban folyó elméleti, módszertani, hálózati irányító munkának. Leginkább a működéssel kapcsolatos adatokat, beszámolókat, elemzéseket, a különféle munkaterületek megszervezésére, fejlesztésére vonatkozó tanácsokat közölnek, s némelyikben színvonalas tanulmányok is napvilágot látnak. Sok helyen a híradó a helyismereti publikáció (bibliográfiai összeállítások, adat- és forrásközlések stb.) egyik bázisa, jellemző példa erre a szekszárdi megyei és jászberényi városi-járási könyvtár értesítője. Az önálló módszertani kiadványok száma meglepően alacsony, mindössze négy. Kettő kifejezetten az adott megye problémáival foglalkozik – Szabolcs-Szatmár megye tanácsi közművelődési könyvtárainak, könyvtárosainak legfontosabb adatai. Tájékoztató elemzés; Tájékoztató az 1972. évi könyvtári munkáról (Baranya) –, s nemigen mulja felül egy-egy terjedelmesebb híradó-cikk színvonalát. A Hajdu-Bihar Megyei Könyvtár két módszertani utmutatója – BÉNYEI Miklós: Ajánló bibliográfiák készítése, FONYÓ Istvánné – SIMON Zoltán: A zenei szolgáltatás megszervezése a közművelődési könyvtárakban – viszont országos érdekű, haszonnal forgathatják őket bárhol.

TENDENCIÁK A KIADVÁNYI TEVÉKENYSÉGBEN

A számszerű adatok, a tartalmi és műfaji sokoldalúság, az ötletgazdagság, a tudományos igény fokozatos térhódítása, röviden a magas átlagszínvonal egyértelműen bizonyítja, hogy ma már a legtöbb megyei könyvtárban, adottak a tervszerű, körültekintő kiadványpolitika feltételei: a helyes vezetési szemlélet, a megfelelő munkatársak, az anyagi fedezet, a sokszorosítási kapacitás stb. Sokszorosító műhelyeink egyre szebben (s gyorsabban, gazdaságosabban) dolgoznak, a kiadványok tekintélyes hányada vonzó, esztétikus külsőben (izléses, színes borító, gondos tipográfizálás stb.) jelenik meg. Persze, még mindig akadnak elriasztó sokszorosítványok is.

Bátran megkockáztathatjuk a feltevést, mely szerint a közművelődési könyvtárak kiadványprogramja egyre jobban közeledik a tényleges igényekhez, egyre inkább megfelel a társadalmi elvárásoknak. Többek között ezt igazolja az aktualitásokhoz való szoros kapcsolódás: a propagandanyomtatványok (meghívók, könyvjelzők, kiállítás-prospektusok stb.) és az évfordulós kiadványok (Petőfi, iskolák államosítása, Kaposvár várossá nyilvánításának centenáriuma stb.) nagy száma, továbbá az időszerű problémákra (szakmunkásképzés, olvasó népért mozgalom, zenei részlegek felállítása, középiskolai tanulmányi verseny stb.) való válaszadás szándéka. Szemmel látható, hogy

az aktív tájékoztatás számos termékének témáját a passzív, visszakereső tájékoztatás sürgető igényei szülték (pl. Lenin-cimmutató, kiejtési tanácsadó, a FSZEK novella-katalógusa, a vezetők tájékoztatója, a helyismereti bibliográfiák). A könyvtárak mindennapi életével, gyakorlati teendőivel foglalkoznak a hirdők és a módszertani utmutatók. Viszonylag kevésnek tűnik a gyermekkönyvtári kiadványok, pontosabban a gyermekolvasók számára készülő kiadványok száma. Tiszteletreméltó kivételek is vannak: a már említetteken kívül pl. a szolnokiak és a tatabányaiak Csemegék, illetve A Mi Ujságunk c. periodikumai. Mivel már évek óta nincs előrelépés, aggasztó tünet, hogy mindössze egy könyvtártörténeti munka jelent meg. Hiányoznak a könyvtári bibliográfiák is (egy-két kurrens összeállítás napvilágot lát a hirdők hasábjain). Számszerű adataink nincsenek ugyan, de a tapasztalati tények szerint a kiadványokkal kapcsolatos információ-közvetítés, az előzetes rendelések rendszere kedvező lehetőséget teremt arra, hogy a felsorolt, ismertetett publikációs termékek a szükséges példányszámban jussanak el a felhasználó könyvtárakhoz, könyvtárosokhoz.

Jelentős eredmény, hogy általában megszűnt az erőltetett alkalmi, a mindenáron való ún. "illik"-kiadványok dömpingje. Előtérbe kerültek a tartalmasabb, terjedelmesebb, hosszabb távon is hasznosítható segédletek. Közművelődési könyvtáraink egyre szervezesebben illeszkednek be – jelesebb ajánló bibliográfiák, szakbibliográfiák, helyismereti kiadványaik révén – az országos bibliográfiai rendszerbe, az információellátás országos rendszerébe.

A helyismereti érdeklődés, a helytörténeti kutatás fellendülésének szükségszerű következménye, hogy a kiadványprogramban központi helyet foglal el a helyismeret témaköre. A jogszabályokban előírt tudományos funkció gyakorlása során a megyei könyvtárak mind fontosabb területnek tekintik a publikálást. Sűrűn hoztunk fel olyan példákat, amelyek arra vallanak, hogy könyvtáraink tevékenyen bekapcsolódnak a helytörténeti kutatómunkába. E szándék három irányban valósul meg: a) bibliográfiák, repertóriumok, adattárak és szemelvénygyűjtemények – amelyek maguk is tudományos produktumnak minősülhetnek – összeállításával, kiadásával segítik a helytörténeti kutatást, kutatókat; b) a sokszorosító műhelyek kapacitására és anyagi eszközeikre támaszkodva kiadóként tesznek közzé egyes helytörténeti tanulmányokat, forrásokat; c) saját munkatársaik számára biztosítanak publikációs lehetőségeket.

Fontos sajátosságként tűnt elő a múlt esztendőben az együttműködés tendenciájának felerősödése. A könyvtári hirdők jórésze a megyei iskolai, szakszervezeti stb. könyvtárainak munkájáról, helyzetéről is tájékoztat (pl. Vas, Komárom, Szolnok). A könyvtárközi összefogás alapján született a Komárom megyei helyismereti lelőhelyjegyzék és a Somogy megyei szakfolyóiratok központi katalógusa. Más intézményekkel, szervekkel szintén volt közös kiadás: pl. a FSZEK az MTA Szociológiai Intézetével és az uttörőszövetség fővárosi elnökségével, a Hajdu-Bihar Megyei Könyvtár az olvasó népiért mozgalom irányítóival és a Megyei Művelődési Központtal, a Tolna Megyei Könyvtár a helyi levéltárral kooperált. Néhány helyen határozott törekvés tapasztalható a külső, többnyire helyi szakemberek bevonására. Élén jár ezen a téren a Szolnok Megyei Könyvtár. Létrehozta egy Versegly Ferenc kutató csoportot, ennek tagjai fordítják magyarra Versegly nyelvtudományi művét. A könyvtár volt a kezdeményezője, egyik rendezője a kiváló költő és tudós emlékére rendezett tudományos ülésnek, amelynek előadásait könyvalakban is közzétet-

ték. Máshol is előfordult, hogy a könyvtár egy-egy értékes munka kiadására vállalkozott; példa erre az ellenállási mozgalom bibliográfiája Egerben, a Válasz-repertórium a Debrecenben, a reformkori irodalmi diáktársaságról szóló monográfia Miskolcon. Egyelőre igen szűkkörű formája az együttműködésnek a megyei könyvtárak közös akciója. Követendő példaként említhetjük a Vas és Hajdu-Bihar Megyei Könyvtár összefogását a középiskolai tanulmányi versenyhez kiadott ajánló bibliográfia összeállításában. Más jellegű példa: a nyiregyháziak egyik füzetét a Borsod Megyei Könyvtár műhelye sokszorosította.

Az első év adatai újra megerősítették azt a sejtést, hogy az aktív tájékoztatás terén a közművelődési könyvtárak között spontán munkamegosztás van kialakulóban. Néhány intézmény évek óta színvonalasan látja el egy-egy szakterület gondozását: pl. Szolnok – pedagógia, Hajdu-Bihar – politika-közélet, vezetéselmélet, FSZEK – szociológia, történelem, irodalomtudomány; s felzárkózhat melljük Nógrád, a közművelődés tárgykörében. Az együttműködés szándéka, a munkamegosztásban rejlő lehetőségek felismerése, az információközvetítés beindulása stb. együttesen eredményezték, hogy a kiadványprogramban alig találhatunk ismétlődést, párhuzamosságot. Az egyetlen és feltűnő kivétel a vezetők tájékoztatásánál mutatkozik. A Hajdu-Bihar Megyei Könyvtár 1968 óta havonta megjelenő jegyzékeket ad ki, s rendszeresen kibocsájtja ezek éves kumulációját. Néhány megyei könyvtár átveszi a szolgáltatást, kiegészítve a helyi vonatkozásokkal. A Pest Megyei Könyvtár a bonyolultabb és drágább megoldást választotta, saját maga állít össze – 1973 elejétől kezdve – egy negyedéves füzetsorozatot, Vezetők tájékoztatója címmel. Ez mind tartalmában, mind a feltárt periodikumok körét és a cikkek mennyiségét illetően megegyezik a debreceni jegyzékkel, szinte annak ismétléseként hat; talán csak a szerkezeti eltérések és az annotációk nagyobb aránya miatt fedezhető fel némi különbség. Még ennél is indokolatlanabbnak látszik a salgótarjániak erőfeszítése. Ők egyetlen témakört emeltek ki, s Tájékoztató a szervezés- és vezetéstudomány irodalmából címmel szintén negyedévenként adnak ki ajánló jegyzéket, lényegesen kevesebb tétellel, mint a debreceni bibliográfia vonatkozó rovatai. A könyvtárak kiadványpolitikájának összehangolására egyébként kiváló alkalmat kínál az előzetes információcsere. Hasonló irányban hat az ajánló bibliográfiai munka koordinálására – ugyancsak tavaly – létrehozott bizottság tevékenysége.

Az elmondottak alapján, egy esztendő termésének ismeretében is megfogalmazhatjuk – mintegy összefoglalásként –, hogy közművelődési könyvtárügyünk vezető intézményei tulnyomó többségének a kiadványok előállítására a munka szerves, fontos részévé vált.